
GARP

Ruud van Empel Interview door Dirk Koppes
Garp Magazine Oktober 2003

Ooit vergaarde hij eeuwige televisieroem als de creatieve ontwerper achter Kreatief met Kurk, tegenwoordig wil Ruud van Empel zich losmaken van het etiket 'keizer van de kitsch', dat wel met superlijm op zijn voorhoofd lijkt geplakt. Met de fototentoonstelling Study in Green gaat Van Empel op zoek naar de 'supernatuur'. Op zijn manier.

Een klein meisje dat de kijker dromerig aanstaart. Haar oranje bloemenjurkje contrasteert prettig met het weelderige bosgroen, dat zorgvuldig om haar jeugdige verschijning is gedrapeerd. Toch verontrust dit idyllische tafereeltje. De pupillen van de kleine zijn wel erg popachtig. Is dit oranjekapje die net een wolf heeft vermoord? Wat speelt zich in dit toverbos af? Fotograaf/beeldend kunstenaar Ruud van Empel geeft uitleg in zijn Amsterdamse bovenwoning.

'Dit meisje is een onschuldig wezentje. Alle elementen op die afbeelding zijn gefotografeerd, op de computer uit elkaar gehaald en weer in elkaar gezet. Eigenlijk wilde ik in januari van dit jaar gewoon een foto van een meisje maken. Toch moest er aan gesleuteld worden om het meer naar mij toe te halen. Twee maanden later vond ik de oplossing: als ik de ogen digital veranderde, versterkte dat de onschuldige blik. Dat werd het begin van een nieuwe serie, Study in Green. Kinderen zijn een onderdeel van de natuur, dat heb ik hiermee willen laten zien. Jonge mensen, jonge dieren, ze zijn altijd mooi om naar te kijken.' Maar bij voorbeeld zo'n hertje dat tussen de boomstammen en de paddestoelen huppelt, dat is toch kitsch? 'Welnee. Ik vind dat mooi, die stippen van het hert, de stippen op de bomen en de paddestoelen. Het hert in het bos is door de commercie tot een kitsch-symbool gemaakt. Als ik in het echt een hert tegenkom, is het gewoon een hert. Overigens wordt het woord kitsch helemaal verkeerd gebruikt. Oorspronkelijk ging het om een massaproduct, dat goedkoop werd verkocht, een surrogaat voor iets duur. Nu staat het synoniem voor slechte smaak. Maar wie kan bepalen wat slechte smaak is? Allemaal onzin.' Door je verleden met Kreatief met Kurk en andere programma's met Arjan Ederveen en Tosca Niterink zullen veel mensen een kitsch-etiket op je werk plakken, ook op deze foto's. Dat komt door de hokjesgeest in Nederland. Wat moet je je daarvan aantrekken? Niet dat ik me schaam voor Kreatief met Kruk. We zijn goed bezig geweest, mensen herinneren zich nog steeds dat programma. Daarna had ik al mijn doelstellingen bij televisie bereikt. Het was nooit mijn bedoeling om art director van televisie programma's te worden. Een beperkt beroep: tachtig procent productie, voor de rest creatief. Na 1996 was ik daar wel klaar mee. En toch, als ik naar dat jurkje van dat meisje kijk. Dan is dat toch 'typisch Van Empel'? Dan kijk je niet goed. Dat jurkje komt van Oilily, helemaal anno nu. Niets geen retro. Ze staat in een bos, daar is ook niets retro aan. Als mensen dan nog kitsch of retro roepen, ja hallo, wat moet ik dan nog doen?

Is dit nou jouw ideale boslandschap?

Deze afbeeldingen ontstaan al werkend. Ik heb allerlei bomen gefotografeerd, die schuif ik dan bij elkaar, tot de compositie spannend eruit ziet. Het is geënceneerd, je zet het naar je hand, als een schilderij. Maar het gaat niet om een superideaal landschap, eigenlijk is het in essentie een abstracte compositie, gevuld met allerlei realistische plaatjes. Je noemt het meisje op de foto onschuldig, maar die poppenoogjes hebben toch een dreigende uitstraling? Ik zoek naar intrigerende figuren. Het hoeft niet aantrekkelijk, mooi te zijn, maar moet je wel onrustig maken, onzeker, gespannen. Ik zoek heel bewust naar een speciale schoonheid, want met lelijkheid heb ik al heel vee gedaan. Op deze foto heb ik een nieuw wezen gecreëerd, dat je aankijkt. Stel je voor, je loopt in een bos, en dit wezen kijkt je aan. Beklemmend? Des te beter, pure schoonheid is saai, daar ben ik niet mee bezig. Ik heb niet een verhaal bij bedacht van een boosaardig wezen, de kijker moet zijn eigen fantasie erop loslaten.

Ruud van Empel - Study in Green
11/10 t/m 8/11, 2003
